

ԿԱՐԵՎՈՐ ԵՌԱԼԵԶՎՅԱՆ ԿԵՆՍԱԲԱՆԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ

Գ. Ա. ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Կենսաբանական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր

ՀՀ ԳԱԱ Հ. Բունիաթյանի անվան կենսաքիմիայի ինստիտուտ

Պրոֆեսոր Ա. Սիմոնյանը և դոցենտ Ի. Բատիկյանը լույս են ընծայել Անգլերեն-ռուսերեն-հայերեն կենսաբանական բառարան, որի անհրաժեշտությունը վաղուց կար: Վերջին տասնամյակներն աչքի ընկան կենսաբանության տարբեր բնագավառներում ձեռք բերած գիտական ակնառու հաջողություններով: Աննախադեպ գիտական առաջընթաց է կատարվել կենսաքիմիայի, մոլեկուլային կենսաբանության, գենետիկայի, կենսաֆիզիկայի և կենսաբանության այլ բնագավառներում: Ժամանակակից կենսաբանական գրականությունը հարստացել է բազմաթիվ տերմիններով, որոնք երևան են եկել միայն վերջին տարիներին, իսկ նախկինում օգտագործված շատ տերմիններ ստացել են նոր նշանակություն, ինչպես նաև որոշ դեպքերում հնացել են: Միջազգային մշտական կապերի ընդարձակման շնորհիվ զգալիորեն աճել է կենսաբանական գիտական ինֆորմացիայի փոխանակումը և հայերեն լեզվով դրա ճիշտ թարգմանության անհրաժեշտությունը: Սակայն հայերեն լեզվով ընդգրկուն կենսաբանական բառարանի բացակայությունը դժվարացնում է այդ գործը:

Ընթերցողի ուշադրությանը ներկայացվող Անգլերեն-ռուսերեն-հայերեն կենսաբանական բառարանը նպատակ ունի լրացնելու այդ բացը: Բառարանը պարունակում է կենսաբանության տարբեր բնագավառներին՝ բուսաբանությանը, կենդանաբանությանը, գենետիկային, կենսաքիմիային, կենսաֆիզիկային, մոլեկուլային կենսաբանությանը, անատոմիային, ֆիզիոլոգիային, ձևաբանությանը, կարգաբանությանը, էկոլոգիային, մակաբուծաբանությանը, մանրէաբանությանը, ախտաբանությանը, կենսաչափությանը, կենսաշխարհագրությանը վերաբերող ավելի քան 80000 տերմին և տերմինային անվանում, ինչպես նաև բույսերի, կենդանիների, սնկերի և այլ օրգանիզմների անվանումներ՝ իրենց լատիներեն համարժեքներով:

Հեղինակները լինելով այդ բնագավառի երկար տարիների վաստակաշատ մասնագետներ՝ բազմամյա, հսկայական աշխատանք են կատարել նյութի հավաքման, բառարանային մշակման և երեք լեզուների հարաբերությամբ գրեթե անթերի հերթակարգման ուղղությամբ, որն անշուշտ գնահատելի է և արժանի է ամենայն ուշադրության:

Ամբողջական և սպառիչ է եռալեզվյան սույն բառարանի հայերեն զուգակցումը մյուս համարժեքների հետ: Ըստ էության հաջողված է գիտաճյուղային տերմինների և տերմինային անվանումների հավաքագրումը տեսական և այլ կարգի գրականությունից, նաև հայերեն, ռուսերեն և անգլերեն տարբեր բնույթի (բացատրական, թարգմանական և այլն) բառարաններից: Միաժամանակ կան հայերեն նոր տերմիններ և բույսերի, կենդանիների տեսակների ու ենթատեսակների նոր անվանումներ, որոնք կազմված են անգլերեն, ռուսերեն և լատիներեն համարժեքներին համապատասխան: Դրանք հաջողված կազմություններ են և կա-

րող են գործածելի լինել համապատասխան բնագավառում:

Բառարանը կազմված է որոշակի հմտությամբ, բարեխղճորեն: Ընթերցողին է ներկայացվել արժեքավոր եռալեզվյան կենսաբանական մասնագիտական բառարան, որը իր բառացանկով, հայերեն լեզվով կենսաբանական միասնական տերմիններ ստեղծելու առումով հայ բառարանագրության մեջ առաջին ու նախադեպը չունեցող աշխատություն է: Այն նախատեսված է համապատասխան մասնագետների ու ուսանողների լայն շրջանի համար և մեծապես կօգնի կենսաբանական միասնական տերմինաբանություն կիրառելու, ինչպես նաև անգլիալեզու և ռուսալեզու գիտական տերմինները հայերեն ճիշտ թարգմանելու գործին, դրանով իսկ նպաստելով կենսաբանության զարգացմանը:

ВАЖНЫЙ ТРЕХЪЯЗЫЧНЫЙ БИОЛОГИЧЕСКИЙ СЛОВАРЬ

Г. А. Геворгян

Представлена обширная рецензия об Англо-русско-армянском биологическом словаре проф. А. Симоняна и доц. И.Г. Батикян.

IMPORTANT BIOLOGICAL TRILINGUAL DICTIONARY

G. A. Kevorkian

An extensive review about the English-Russian-Armenian dictionary of Prof. A.A. Simonyan and Associate Prof. I.G. Batikyan is presented.

ИЗМЕНЕНИЕ АКТИВНОСТИ ЩЕЛОЧНОЙ ФОСФАТАЗЫ И НЕОРГАНИЧЕСКОЙ ПИРОФОСФАТАЗЫ В РАЗНЫХ ОРГАНАХ БЕЛЫХ КРЫС ПОД ВЛИЯНИЕМ ГАЛАРМИНА И ЕГО ПРОИЗВОДНЫХ

Л. П. ТЕР-ТАТЕВОСЯН

*Кандидат биологических наук, старший научный сотрудник отдела биохимии
нейрогормонов Института биохимии имени Г. Буниятына*

Л. Н. АРАКЕЛЯН

Кандидат биологических наук, доцент, профессор ГГУ

А. А. ГАЛЮЯН

Академик НАН РА,

заведующий отделом биохимии нейрогормонов Института биохимии имени Г. Буниятына

Фосфомоноэстеразы по праву можно отнести к числу самых распространенных ферментов, осуществляющих в организме важную физиологическую функцию ввиду